

Θεσσαλονίκη: 11-07-2013

Αριθμ. πρωτ: 411

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ταχ. Δ/ση : Βενιζέλου 64
Τ.Κ. : 546 31, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ. : 2310-221726
Φαξ : 2310-265468
Ιστοσελίδα : www.geotee-kma.gr
E-mail : geotekma@otenet.gr

Προς:

- 1) Το Δ.Σ. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
- 2) Τα Περιφερειακά Παραρτήματα του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Κοιν.:

- 1) Γεωτεχνικοί Φορείς
- 2) ΜΜΕ

**Θέμα: «Η αλήθεια για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση των γεωργικών φαρμάκων:
Μία ανάλυση της πρότασής μας»**

Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας καλείται από τον ιδρυτικό του νόμο, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, να επιτελέσει τρεις βασικούς ρόλους: **(α)** να αποτελέσει τον επίσημο σύμβουλο της Κυβέρνησης για τα θέματα της αρμοδιότητάς του, **(β)** να ενισχύσει κάθε προσπάθεια που προέρχεται από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου εφόσον αποβλέπει στην ανάπτυξη του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου του πληθυσμού της υπαίθρου και την καλύτερη χρησιμοποίηση των διατιθέμενων φυσικών πόρων και μέσων και **(γ)** να προασπίσει τα επιστημονικά, επαγγελματικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά συμφέροντα των μελών του. Συνεπώς, οι προτάσεις του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. προς την Κυβέρνηση θα πρέπει να είναι επωφελείς τόσο προς το κοινωνικό σύνολο και το φυσικό περιβάλλον, όσο και προς τους γεωτεχνικούς μέλη του. Ο σχεδιασμός και η οργάνωση της επαγγελματικής δράσης των γεωτεχνικών θα πρέπει, λοιπόν, να γίνεται με το κριτήριο της μέγιστης ωφέλειας προς τους αγρότες, τους καταναλωτές και το φυσικό περιβάλλον για να επιτελέσει επιτυχώς το σκοπό του το Επιμελητήριο. Σε αντίθετη περίπτωση θα ασκεί συντεχνιακή πολιτική που δεν πρόκειται να γίνει σήμερα αποδεκτή από τη σκληρά δοκιμαζόμενη Ελληνική κοινωνία.

Η πρόσφατη υιοθέτηση από την Κυβέρνηση της νομοθετικής πρότασης του Περ. Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση των γεωργικών φαρμάκων, μετά και την απαραίτητη επεξεργασία της από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έτυχε καθολικής σχεδόν αποδοχής από το γεωτεχνικό κόσμο, αλλά προκάλεσε και την έντονη διαφωνία μερίδας αυτού όσον αφορά στο θέμα του ασυμβιβάστου συνταγογράφησης και εμπορίας γεωργικών φαρμάκων. Θεωρούμε, λοιπόν, χρέος μας να αναλύσουμε το σκεπτικό και τις συνέπειες της πρότασής μας για να διαλύσουμε τις αμφιβολίες που έχουν διατυπωθεί και να μην υπάρχει πρόσφορο έδαφος για παραπλανητικές κατηγορίες.

Στην πρότασή μας η συνταγογράφηση της δραστικής ουσίας των γεωργικών φαρμάκων συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας αφού όπως ρητά καθορίζεται: «η συνταγή θα πρέπει να είναι συμβατή με τις γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας», ενώ η μη τήρηση της συγκεκριμένης διάταξης

συνδέεται με την επιβολή σημαντικών κυρώσεων. Η ολοκληρωμένη φυτοπροστασία ορίζεται στην Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως «η προσεκτική εξέταση όλων των διαθέσιμων μεθόδων προστασίας των φυτών και η επακόλουθη ενοποίηση των κατάλληλων μέτρων που αποθαρρύνουν την ανάπτυξη πληθυσμών επιβλαβών οργανισμών και διατηρούν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και άλλων μορφών επέμβασης σε δικαιολογημένα από οικονομικής και οικολογικής πλευράς επίπεδα και μειώνουν ή ελαχιστοποιούν τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Η "ολοκληρωμένη φυτοπροστασία" δίνει έμφαση στην ανάπτυξη υγιούς καλλιέργειας με την ελάχιστη δυνατή διαταραχή των αγροτικών οικοσυστημάτων και προάγει τους φυσικούς μηχανισμούς ελέγχου των επιβλαβών οργανισμών». Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 14, παρ. 1 της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (όπως ενσωματώθηκε με το άρθρο 28 του ν. 4036/2012 – ΦΕΚ Α' 8 στην εθνική μας νομοθεσία) τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την προώθηση της διαχείρισης επιβλαβών οργανισμών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων, με προτεραιότητα, όπου αυτό είναι δυνατόν, σε μεθόδους χωρίς χημικά μέσα, ούτως ώστε οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων να στραφούν σε πρακτικές και προϊόντα με το χαμηλότερο δυνατό κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον μεταξύ εκείνων που είναι διαθέσιμα για την αντιμετώπιση του ίδιου προβλήματος επιβλαβών οργανισμών και διευκρινίζεται ότι η διαχείριση επιβλαβών οργανισμών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων περιλαμβάνει την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία καθώς και τη βιολογική καλλιέργεια.

Συνεπώς, βασικός σκοπός της θέσπισης της συνταγογράφησης της δραστικής ουσίας των γεωργικών φαρμάκων για τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων (δηλαδή για κάθε πρόσωπο που χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα κατά την επαγγελματική του δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των χειριστών, των τεχνικών, των εργοδοτών και των αυτοαπασχολούμενων, τόσο στον γεωργικό τομέα όσο και σε άλλους τομείς) είναι η εφαρμογή των γενικών αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και ο έλεγχος της αναγκαιότητας και της καταλληλότητας της εφαρμογής των γεωργικών φαρμάκων με στόχο την διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων.

Συγκεκριμένα, ο γεωπόνος – συνταγογράφος, ο οποίος κατά τη γνώμη μας θα πρέπει να είναι ο επιστημονικός σύμβουλος της αγροτικής εκμετάλλευσης καθ' όλη της διάρκεια μιας τουλάχιστον καλλιεργητικής περιόδου (με προσυμφωνημένη αμοιβή συμβουλευτικών υπηρεσιών στο σύνολο της περιόδου), θα πρέπει να εισηγείται: (α) την κατάλληλη επιλογή πολλαπλασιαστικού υλικού που θα μειώσει τις πιθανότητες επέμβασης με χημικά μέσα ανάλογα με το μικροκλίμα της περιοχής και το σκοπό της καλλιέργειας, (β) τα κατάλληλα καλλιεργητικά μέτρα προς την ίδια κατεύθυνση, (γ) τη χρήση κατάλληλων παγίδων καθώς και τον τρόπο παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού των επιβλαβών οργανισμών ή των φυσικών εχθρών τους, (δ) την εφαρμογή χημικών μέσων όταν ο πληθυσμός του επιβλαβούς οργανισμού ή ο βαθμός συμπτωματολογίας της ασθένειας ξεπεράσει το επίπεδο ανεκτής οικονομικής ζημιάς και (ε) τη δραστική ουσία του γεωργικού φαρμάκου που θα χρησιμοποιηθεί με βάση την αποτελεσματικότητα, τον τρόπο δράσης, το φάσμα δράσης, την εκλεκτικότητα για το καλλιεργούμενο φυτό, την ασθένεια ή το ζωικό εχθρό ή το ζιζάνιο, τους ειδικούς περιβαλλοντικούς στόχους, τη συνδυαστικότητα με άλλα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, την ευχέρεια εφαρμογής, τα αναμενόμενα υπολείμματα στο αγροτικό προϊόν, την υπολειμματική διάρκεια, την τοξικολογική σήμανση, τη συμβατότητα με τη στρατηγική διαχείρισης της ανθεκτικότητας των επιβλαβών οργανισμών, καθώς και την πιθανή επίδραση στην επόμενη καλλιέργεια.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο γεωπόνος – συνταγογράφος που θα εκπονεί το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Φυτοπροστασίας επί τη βάση του οποίου θα εκδίδεται η εκάστοτε συνταγή, για να είναι επαγγελματικά επιτυχημένος-ανταγωνιστικός θα πρέπει με λιγότερα και φθηνότερα γεωργικά φάρμακα να πετυχαίνει καλύτερο φυτοπροστατευτικό αποτέλεσμα, καθώς ο βαθμός της μείωσης του κόστους αγοράς και χρήσης (πετρέλαιο – συντήρηση γεωργικών μηχανημάτων κ.α.) των γεωργικών φαρμάκων για μια ικανοποιητική φυτοπροστασία θα είναι το κριτήριο που θα δικαιολογεί στον αγρότη-πελάτη το κόστος της συνταγογράφησης και το ύψος αυτής. Σημαντική παράμετρο θα αποτελέσει ακόμη και η δυνατότητα κάλυψης μέρους του κόστους της συνταγογράφησης από τη συμμετοχή των αγροτών και των γεωπόνων – συνταγογράφων στο ΠΑΑ 2014-2020 στο οποίο προβλέπεται ο διπλασιασμός των οικονομικών ενισχύσεων για συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Ο γεωπόνος – συνταγογράφος θα είναι, επίσης, ο κατά νόμο υπεύθυνος για την προστασία της δημόσιας υγείας και του φυσικού περιβάλλοντος και ιδιαίτερα όσον αφορά (α) στην εφαρμογή των δραστικών ουσιών των εγκεκριμένων μόνο εμπορικών σκευασμάτων για την χρήση για την οποία προορίζονται, (β) στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα μεταξύ τελευταίας εφαρμογής και συγκομιδής του προϊόντος ώστε να μην καταναλώνονται επικίνδυνα υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων και (γ) στην εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας ώστε οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων να στραφούν σε πρακτικές και προϊόντα με το χαμηλότερο δυνατό κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον μεταξύ εκείνων που είναι διαθέσιμα για την αντιμετώπιση του ίδιου προβλήματος επιβλαβών οργανισμών. Για το λόγο αυτό θεσπίζονται και αυστηρές οικονομικές και ποινικές κυρώσεις για τους γεωπόνους – συνταγογράφους που θα είναι ανάλογες του κινδύνου για τη δημόσια υγεία και το φυσικό περιβάλλον.

Από την άλλη πλευρά, ο γεωπόνος – υπεύθυνος επιστήμονας του καταστήματος εμπορίας γεωργικών φαρμάκων (διανομέας) θα είναι υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση της συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων, δηλαδή για: (α) την επιλογή του εγκεκριμένου εμπορικού σκευάσματος που θα περιέχει τη συνταγογραφείσα δραστική ουσία, (β) την εγκεκριμένη δοσολογία-ποσότητα του σκευάσματος, (γ) τον τρόπο εφαρμογής του εμπορικού σκευάσματος – ψεκαστικού υγρού ανάλογα με τα μέσα εφαρμογής του κάθε παραγωγού (π.χ. κατάλληλη πίεση κ.α.), (δ) την ανάμιξη στο ψεκαστικό διάλυμα περισσότερων του ενός σκευασμάτων ή προσκολλητικού ή γαλακτοματοποιητού ή και διαφυλλικού λιπάσματος ανάλογα και με το pH του ψεκαστικού διαλύματος και το βλαστικό στάδιο της καλλιέργειας και (ε) την παροχή γενικών πληροφοριών σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους για τον άνθρωπο και το περιβάλλον από τη χρήση του εμπορικού σκευάσματος ιδίως σχετικά με τις πηγές κινδύνου, την έκθεση του χρήστη, τον ορθό τρόπο αποθήκευσης, το χειρισμό και την εφαρμογή, την ασφαλή διάθεση του ψεκαστικού διαλύματος που απομένει μετά την εφαρμογή και τη διαχείριση των κενών συσκευασίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο γεωπόνος – υπεύθυνος επιστήμονας του καταστήματος εμπορίας γεωργικών φαρμάκων (διανομέας) θα είναι ουσιαστικά υπεύθυνος για την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του ψεκασμού, χωρίς τις επιστημονικές-τεχνικές γνώσεις του οποίου θα είναι αδύνατη η ορθή εκτέλεση της συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων. Η διαφοροποίηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής της συνταγής ή της οικονομικότητας του ψεκασμού ανάλογα με τις αποφάσεις – συστάσεις του γεωπόνου – υπεύθυνου επιστήμονα του διανομέα θα του προσδώσουν διακριτό – αναντικατάστατο ρόλο στην εφαρμογή της φυτοπροστασίας

και θα καθορίσουν την επαγγελματική του ανταγωνιστικότητα. Ο ρόλος του γεωπόνου – υπεύθυνου επιστήμονα και η αυτοπρόσωπη και συνεχής παρουσία του κατά την πώληση των γεωργικών φαρμάκων είναι, επίσης, σαφώς καθορισμένα στην Οδηγία 2009/128/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο διαφορετικός ρόλος που διαμορφώνεται με αυτή την πρόταση για το γεωπόνο – συνταγογράφο και το γεωπόνο – υπεύθυνο του καταστήματος εμπορίας γεωργικών φαρμάκων συντελεί αφενός μεν στη χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων στις καλλιέργειες με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους παραγωγής, την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων χωρίς υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων και την αποτελεσματικότερη προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος και αφετέρου στον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των καταστημάτων εμπορίας γεωργικών φαρμάκων για την αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη εφαρμογή των ψεκασμών ιδιαίτερα στις δυναμικές αγροτικές περιοχές.

Για να λειτουργήσει ορθολογικά, όμως, το παραπάνω σχήμα θα πρέπει να θεσπιστεί το ασυμβίβαστο μεταξύ της συνταγογράφησης και της πώλησης των γεωργικών φαρμάκων για τους παρακάτω λόγους (χωρίς φυσικά αυτό να σημαίνει ότι δεν αναγνωρίζουμε την επιστημονική επάρκεια, την τιμιότητα, την επαγγελματική ευσυνειδησία, την αναγκαιότητα και την προσφορά των γεωπόνων – μελών μας που εργάζονται στην εμπορία γεωργικών φαρμάκων):

1. Ο οικονομικός στόχος στην εμπορία των γεωργικών φαρμάκων είναι το εμπορικό κέρδος και συνεπώς πετυχημένος έμπορος γεωργικών φαρμάκων είναι αυτός που αυξάνει τις πωλήσεις των γεωργικών φαρμάκων και όχι αυτός που τις μειώνει. Υπάρχει δηλαδή μια ξεκάθαρη σύγκρουση συμφερόντων (νομικός όρος της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας) μεταξύ της εμπορίας γεωργικών φαρμάκων και της χαμηλής εισροής γεωργικών φαρμάκων με την εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που απαιτεί η Οδηγία 2009/128/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Για παράδειγμα, εάν συνταγογραφούσε ο έμπορος γεωργικών φαρμάκων θα τον συνέφερε από την άποψη του εμπορικού κέρδους: (α) να εκτιμήσει χαμηλότερα το επίπεδο ανεκτής οικονομικής ζημίας του επιβλαβούς οργανισμού ή (β) να συνταγογραφήσει μία δραστική ουσία που το εμπορικό της σκεύασμα δίνει μεγαλύτερο εμπορικό κέρδος ή (γ) να προτιμήσει να συνταγογραφήσει ένα εμπορικό σκεύασμα που είναι λιγότερο κατάλληλο για έναν επιβλαβή οργανισμό αλλά το έχει σε πλεόνασμα στο ράφι του γιατί «δε φεύγει», από το να συνταγογραφήσει το καταλληλότερο σκεύασμα από το οποίο έχει, όμως, μόνο μία συσκευασία.
2. Τα καταστήματα εμπορίας γεωργικών φαρμάκων δεν έχουν το σύνολο των εγκεκριμένων εμπορικών σκευασμάτων που κυκλοφορούν στην Ελλάδα, αλλά συνεργάζονται με συγκεκριμένες μόνο εταιρείες εισαγωγής ή παραγωγής γεωργικών φαρμάκων. Συνεπώς, εάν συνταγογραφούσε ο έμπορος γεωργικών φαρμάκων θα επέλεγε τη δραστική ουσία με βάση τα σκευάσματα της εταιρείας ή των εταιρειών με τις οποίες συνεργάζεται ασχέτως του βαθμού της καταλληλότητάς της, της οικονομικότητάς της ή του απαιτούμενου αριθμού ψεκασμών για ένα συγκεκριμένο φυτοπροστατευτικό αποτέλεσμα.

3. Εάν συνταγογραφούσε ο έμπορος γεωργικών φαρμάκων θα μπορούσε να παρατηρηθεί, ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες περιοχές, **το φαινόμενο της «επιθετικής συνταγογράφησης»** δηλαδή της σκόπιμης συνταγογράφησης των ακριβότερων σκευασμάτων που θα είχε ως αποτέλεσμα ο παραγωγός να εκτελέσει υποχρεωτικά τη συνταγή και να επωμιστεί αδικώς το υψηλότερο κόστος παραγωγής ή να μην εκτελέσει τη συνταγή και να υποστεί την οικονομική ζημία από τον επιβλαβή οργανισμό ή να επωμιστεί το κόστος της μετάβασής του σε μια μακρύτερη περιοχή για αναζήτηση άλλης συνταγής.
4. **Η επίκληση της απελευθέρωσης του επαγγέλματος του γεωπόνου και της αποφυγής της περιχαράκωσής του με την άρση του ασυμβιβάστου μεταξύ συνταγογράφησης και πώλησης γεωργικών φαρμάκων είναι εντελώς παραπλανητική και διαστρέφει την αλήθεια για τους παρακάτω λόγους:**
- i. **Η παράλληλη συνταγογράφηση των γεωπόνων – εμπόρων γεωργικών φαρμάκων και των λοιπών γεωπόνων θα δημιουργούσε αθέμιτο ανταγωνισμό των πρώτων προς τους δεύτερους** γιατί (α) οι γεωπόνοι – έμποροι γεωργικών φαρμάκων θα μπορούσαν να συνταγογραφούν δωρεάν ή με απειροελάχιστη αμοιβή με την προϋπόθεση οι παραγωγοί να συνεχίσουν να αγοράζουν τα γεωργικά φάρμακα από τους ίδιους, (β) οι μη συνειδητοποιημένοι ή ενημερωμένοι παραγωγοί θα θεωρούσαν περιττό κόπο ή έξοδο την αναζήτηση άλλου συνταγογράφου από τη στιγμή που τη συνταγή θα μπορούσε να τη γράψει και το κατάστημα πώλησης των γεωργικών φαρμάκων, (γ) οι οικονομικές συναλλαγές και οι διευκολύνσεις τις οποίες κάνουν οι γεωπόνοι – έμποροι γεωργικών φαρμάκων στους παραγωγούς – πελάτες τους θα τους υποχρεώσουν να απευθύνονται για τη συνταγή σε αυτούς και (δ) οι γεωπόνοι - έμποροι γεωργικών φαρμάκων θα μπορούσαν ανά πάσα στιγμή να δηλώσουν ομαδικά και σε συνεργασία με τις εταιρείες εμπορίας τη μη διαθεσιμότητα συγκεκριμένης δραστικής ουσίας και την προθυμία τους να συνταγογραφήσουν οι ίδιοι κάποια άλλη «διαθέσιμη». Συνεπώς, οι συνταγογράφοι που δε διαθέτουν κατάστημα εμπορίας θα αποκλείονταν από τις περισσότερες περιοχές της Ελλάδας και θα είχαν χώρο εργασίας μόνο σε ορεινές, προβληματικές και απομακρυσμένες από καταστήματα εμπορίας περιοχές, όπου όμως θα ήταν εξαιρετικά αμφίβολο εάν θα μπορούσαν να βιοπορισθούν μόνο με τη συνταγογράφηση. **Το τελικό αποτέλεσμα θα ήταν να συνταγογραφούν μόνο οι έμποροι γεωργικών φαρμάκων με την προαναφερθείσα σύγκρουση συμφερόντων και το όλο σύστημα θα κατέρρεε.**
- ii. Τα καταστήματα γεωργικών φαρμάκων που ανήκουν σε τεχνολόγους γεωπονίας θα ζητούσαν τη δυνατότητα συνταγογράφησης από τους τεχνολόγους γεωπονίας για να μην υπάρχει **αθέμιτος ανταγωνισμός** με τα καταστήματα που ανήκουν σε γεωπόνους – συνταγογράφους και με αυτόν τον τρόπο θα καταστρατηγούνταν το άρθρο 5 του Π.Δ. 344/2000 (ΦΕΚ Α' 297) που ρητά ορίζει ότι δικαίωμα συνταγογράφησης έχουν μόνο οι γεωπόνοι των ΑΕΙ, οι οποίοι έχουν και τις κατάλληλες σπουδές για

την εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας ως επιστημονικής αντιμετώπισης του προβλήματος.

- iii. Η ρητή πρόβλεψη στο ν. 4036/2012 της συνεχούς και αυτοπρόσωπης παρουσίας του υπεύθυνου επιστήμονα κατά την πώληση των γεωργικών φαρμάκων στα καταστήματα εμπορίας θα καθιστούσε στην πράξη αδύνατη τη σωστή εφαρμογή της συνταγογράφησης σύμφωνα με τις αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στην περίπτωση που στο κατάστημα υπάρχει ένας μόνο γεωπόνος – υπεύθυνος επιστήμονας. Συνεπώς θα δημιουργούνταν αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ των καταστημάτων εμπορίας γεωργικών φαρμάκων που διαθέτουν μόνο ένα γεωπόνο – υπεύθυνο επιστήμονα και δεν θα μπορούσαν πρακτικά να συνταγογραφήσουν και αυτών που διαθέτουν περισσότερους γεωπόνους – υπεύθυνους επιστήμονες.
 - iv. Η θέσπιση των ασυμβιβάστων στις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και προάσπισης του δημοσίου συμφέροντος αποτελεί πάγια τακτική της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, όπως για παράδειγμα το ασυμβίβαστο μεταξύ του «Γεωπόνου Μελετητή Δημοσίων Έργων» και του «Γεωπόνου Εργολήπτη Δημοσίων Έργων».
5. Συμπερασματικά, η πρότασή μας για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση της δραστικής ουσίας των γεωργικών φαρμάκων που υιοθετήθηκε πρόσφατα από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ, έχει ως στόχο τον έλεγχο και τον περιορισμό της χρήσης των γεωργικών φαρμάκων μέσω της εφαρμογής των κανόνων της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας από τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων ώστε να μειωθεί το κόστος παραγωγής, να διασφαλισθεί η ποιότητα των εξαγωγίμων προϊόντων και να προστατευθεί ο καταναλωτής και το περιβάλλον. Συνεπώς, όποιος έχει οικονομικό όφελος από την πώληση των γεωργικών φαρμάκων εξ ορισμού δεν πληροί τους στόχους της μείωσης της πώλησης των γεωργικών φαρμάκων, ασχέτως από την επιστημονική του επάρκεια ή την τιμιότητά του (η γυναίκα του Καίσαρα δεν αρκεί να είναι τίμια, αλλά πρέπει και να φαίνεται). Τέλος, είναι περισσότερο από προφανές, τόσο για τον απλό πολίτη, όσο και για τον εξειδικευμένο επιστήμονα, ότι εάν δεν ισχύσει το ασυμβίβαστο της συνταγογράφησης με την πώληση, η ανωτέρω νομοθετική πρωτοβουλία δεν έχει λόγο ύπαρξης (ιδιαίτερα μετά την εφαρμογή της ηλεκτρονικής καταγραφής των γεωργικών φαρμάκων από το Σεπτέμβριο) και τελικά θα ακυρωθεί στο βωμό συμφερόντων.

Η διατύπωση ενστάσεων και αμφιβολιών από γεωτεχνικούς φορείς επί της πρότασής μας, όταν δεν γίνεται κακοπροαίρετα, είναι θεμιτή και ωφέλιμη καθώς θα συνεισφέρει στην καλύτερη ρύθμιση της όλης διαδικασίας που θα εξειδικευθεί με το εφαρμοστικό Προεδρικό Διάταγμα. Για την ορθή εφαρμογή, λοιπόν, της συνταγογράφησης κρίνεται απαραίτητη η τακτική επιτόπια επίσκεψη του γεωπόνου στα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης και συνεπώς, δε νοείται η συνταγογράφηση από εταιρείες που εδρεύουν στα μεγάλα αστικά κέντρα εάν δεν πληρείται ο παραπάνω όρος. Αυτή η συνθήκη θα μπορούσε να διασφαλισθεί είτε με την αδειοδότηση ανά γεωγραφική περιφέρεια, είτε με την πρόβλεψη της δυνατότητας καθημερινής πρόσβασης στην αγροτική εκμετάλλευση ως προϋπόθεση της άδειας

συνταγογράφησης. Η σημαντικότερη δικλείδα ασφαλείας, όμως, είναι η αυτορρύθμιση μίας πραγματικά ελεύθερης αγοράς που θα δίνει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και περισσότερη πελατεία σε όποιον κάνει γεωπόνο – συνταγογράφο καλά τη δουλειά του.

Σημαντική παράμετρο θα αποτελέσει και η επιστημονική επάρκεια των γεωπόνων – συνταγογράφων, καθώς και η εξειδικευμένη μετεκπαίδευσή τους στα θέματα της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Η άδεια συνταγογράφησης θα πρέπει να χορηγείται μόνο σε όσους γεωτεχνικούς έχουν αποδεδειγμένη επιστημονική επάρκεια με βάση τους ακριβείς τίτλους σπουδών τους και τα μαθήματα φυτοπροστασίας που έχουν παρακολουθήσει σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο (πρόβλεψη που δεν υπήρχε μέχρι σήμερα για τους υπεύθυνους επιστήμονες στην εμπορία γεωργικών φαρμάκων). Θα πρέπει, επίσης, να θεσπιστεί από την πολιτεία ως υποχρέωση για την έκδοση της άδειας συνταγογράφησης και η επιτυχής παρακολούθηση σχετικού προγράμματος εκπαίδευσης για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης και την επικαιροποίηση των γνώσεων στα θέματα της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, που θα διοργανώνει το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. σε συνεργασία με τα Α.Ε.Ι. και τις Επιστημονικές Εταιρείες.

Πιθανή προσπάθεια κάποιων εταιρειών εισαγωγής ή παραγωγής γεωργικών φαρμάκων να δημιουργήσουν το δικό τους δίκτυο γεωπόνων – συνταγογράφων θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με την πολιτική βούληση να εφαρμοσθεί σε μεγάλο εύρος και εξονυχιστικά ο προβλεπόμενος έλεγχος από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες (πιθανότατα ΔΑΟΚ) προς τους συνταγογράφους, ώστε να αποκαλυφθεί ποιοι συνταγογράφοι «γράφουν» δραστικές ουσίες συγκεκριμένης μόνο εταιρείας ή υπερσυνταγογραφούν ή συνταγογραφούν με «περίεργη λογική» και να τους επιβληθούν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία οικονομικές και επαγγελματικές κυρώσεις. Επισημαίνεται ότι οι εταιρείες εισαγωγής ή παραγωγής γεωργικών φαρμάκων έχουν σήμερα πλήρη ελευθερία να ασκούν την πολιτική αύξησης των πωλήσεών τους μέσω των καταστημάτων λιανικού εμπορίου γεωργικών φαρμάκων που είναι εξαρτημένα από αυτές, ενώ η έλλειψη εφαρμογής των κανόνων της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας αυξάνει την ανάγκη για χρήση γεωργικών φαρμάκων. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, η λογική επιτάσσει να νομοθετείς σωστά και να προσπαθείς να πατάξεις την πιθανή παραβατική συμπεριφορά στην εφαρμογή του νόμου, παρά να νομοθετείς λανθασμένα (π.χ. επιτρέποντας τη σύγκρουση συμφερόντων συνταγογράφησης και πώλησης), οπότε δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα βελτίωσης παρά μόνο η καινούργια νομοθέτηση. Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης θα αποκαλύψει, επίσης, τις ελλείψεις σε εγκρίσεις σκευασμάτων γεωργικών φαρμάκων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες που δε διαπιστώνονται στην πράξη σήμερα λόγω της έλλειψης ευθύνης και καταγραφής των ψεκασμών και θα αναγκάσει την αγορά και την Κυβέρνηση να δώσει τις ορθές λύσεις και σε αυτές τις περιπτώσεις.

Σημαντικότερη θα είναι η συμβολή της συνταγογράφησης και στην πάταξη της παράνομης εισαγωγής και διακίνησης γεωργικών φαρμάκων από άλλες χώρες. Ζωτικής σημασίας για την επιτυχή λειτουργία του συστήματος θα είναι η ηλεκτρονική καταχώρηση του μοναδικού κωδικού αριθμού της συνταγής κατά την πώληση του εμπορικού σκευάσματος στα καταστήματα λιανικής πώλησης για λόγους ιχνηλασιμότητας και ολοκληρωμένου ελέγχου (εφαρμογή συστήματος barcode). Σε αυτήν την περίπτωση κατά τη διενέργεια δειγματοληπτικών ή και κατευθυνόμενων ελέγχων από τις αρμόδιες υπηρεσίες (ΔΑΟΚ) σε καλλιεργούμενα αγροτεμάχια, εάν εντοπισθεί κάποια δραστική ουσία στην

καλλιέργεια θα αναζητιέται άμεσα η σχετική νόμιμη συνταγή και θα διαπιστώνεται εάν και με ποιο τρόπο εκτελέστηκε (εμπορικό σκεύασμα, ποσότητα, κατάσταση πώλησης). Εάν δεν υπάρχει συνταγή ή δεν εκτελέστηκε νόμιμα θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες οικονομικές και ποινικές κυρώσεις και θα ξεκινάει η ανακριτική διαδικασία για τις λεπτομέρειες του παράνομου ψεκασμού.

Η πρότασή μας για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση είναι πλήρως συμβατή με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και το σύγχρονο Ελληνικό πρότυπο αγροτικής ανάπτυξης που στοχεύει σε ποιοτικά και πιστοποιημένα προϊόντα. Μειώνει το κόστος παραγωγής, αυξάνει την ασφάλεια, την εξαγωγιμότητα και την τιμή των προϊόντων μας, σέβεται το περιβάλλον και τις λοιπές αγροτικές δραστηριότητες (μελισσοκομία, ιχθυοκαλλιέργειες κ.α.), δίνει στον Έλληνα ή στον ξένον καταναλωτή τη σιγουριά να καταναλώνει τα αξιόπεραστα προϊόντα της Ελληνικής Γης και στον Έλληνα γεωπόνο (με ποσοστό ανεργίας 59,29% στις ηλικίες έως 35 ετών) δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τις ιδιαίτερες ικανότητες και τις εξειδικευμένες επιστημονικές του γνώσεις προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Οι μόνοι που θα ζημιωθούν από την ηλεκτρονική συνταγογράφηση θα είναι όσοι εισάγουν παράνομα γεωργικά φάρμακα στην Ελλάδα ή διακινούν ακατάλληλα σκευάσματα και φυσικά όσοι κερδοσκοπούν σε βάρος της τσέπης του παραγωγού και ίσως και της υγείας του καταναλωτή.

Τέλος, ευχής έργο θα ήταν να εφαρμοσθεί σύντομα και η πρότασή μας για τη συνταγογράφηση των λιπασμάτων των επαγγελματιών χρηστών με την εφαρμογή της υποχρεωτικής περιοδικής εδαφολογικής ανάλυσης και φυλλοδιαγνωστικής σε μια χώρα που στερείται εδαφολογικών χαρτών για το μεγαλύτερο τμήμα της. Σήμερα, που η παγκόσμια κοινότητα στρέφεται στη θεραπευτική διατροφή και ανακαλύπτει ξανά τη σοφία του Ιπποκράτη που είπε «*κάνε την τροφή το φάρμακό σου και το φάρμακό σου την τροφή σου*», η ορθολογική λίπανση των καλλιεργειών για την αειφορική παραγωγή ασφαλών, υγιεινών και ποιοτικών αγροτικών προϊόντων είναι επίκαιρη όσο ποτέ, καθώς η λίπανση-θρέψη μαζί με το κλίμα και το γενετικό υλικό καθορίζει όχι μόνο την ποσοτική παραγωγή, αλλά και το χρώμα, το άρωμα, τη γεύση, την υφή, τη χημική σύσταση, την ευπάθεια σε ασθένειες, τη διατηρησιμότητα και εν τέλει τη μοναδικότητα των προϊόντων της Ελληνικής Γης. Η νιτρορύπανση των υπόγειων υδάτων, το φαινόμενο του «*ευτροφισμού*» που προκαλείται και από τα φωσφορούχα λιπάσματα στις λίμνες και στα παράκτια ύδατα, αλλά και διάφορες άλλες μορφές ρύπανσης που δημιουργούνται από την αλόγιστη χρήση των λιπασμάτων καθιστούν και τη συνταγογράφηση των λιπασμάτων απαραίτητη για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και προστασίας του περιβάλλοντος.

Με τιμή,

Για την Διοικούσα Επιτροπή του
Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Δρ. Αθανάσιος Σαρόπουλος

Μάξιμος Πετρακάκης